



## PATENTNI SPIS BROJ 2422.

**Kosta Dimitrijević, klavirski tehničar, Kragujevac.**

Konstrukcija za poboljšanje glasa na muzičkim instrumentima sa žicama.

Prijava od 26. avgusta 1922.

Važi od 1. novembra 1923.

Pravo prvenstva od 17. septembra 1921. (Švajcarska).

Predmet predloženog pronalaska je jedna unutrašnja naprava na instrumentima sa žicama za poboljšanje njenog glasa. Na ovaj način moguće je telo jednog instrumenta sa žicama stalno držati u zategnutom stanju i njegov zatez po volji i zahtevu regulirati. Iz predloženog nacrtu vidi se predmet pronalaska prestavljen na jednoj violini

Fig. 1. Poklopac jedne violine u otvorenom stanju gledan odozgo.

Fig. 2. Dno jedne violine u otvorenom stanju gl. dano odozgo.

Fig. 3. Prosek jedne violine u dužini.

Fig. 4. Presek jedne violine popreko

Fig. 5. Presek podupirača na zglavkovi-  
ma, tako zvani Stimmstock, u dužini

Kod prestavljene violine na poklopcu nalaze se dve gredice u obliku pištolja i to jedna tako zv. basova greda *c*, a druga diskantna greda *d* od kojih se basova greda prostire od dugmetovog trupca, pa nešto malo preko ležišta konjića. Diskantna gredica pak počinje isto kao i basova gredica, samo se ona svršava nešto malo pred ležištem konjića. Basova greda je po celoj njenoj dužini na poklopcu violine zalepljena, a diskantna gredica, samo na svojim krajevima, a u sredini ima slobodnu prazninu, koja poklopac ne dodiruje, da mu nebi sa te strane sva treperenja ubiveno bilo. Ispod basove i diskantne grede *c* i *d*, nalaze se dve paralelno iduće gredice *e* i *f*, koje su isto samo na njnim krajevima ispod trupčića u vidu sedla, *o*, *p*, *r*, *s*, na vratnom

i dugmetovom trupcu uglavljene. Te obadve gredice *e* i *f* su sa po jednim tankim ali jakim svilenim koncem *j* i *k*, i kukastim vrtnejevima *g* i *h*, koji se nalaze u gredicama *c* i *d*, privezane. Na mesto obadva para gredica *c* i *e* i *d* i *f*, može biti samo jedan par tih gredica sa pripadajućom mu vezom svilenog konca. *N* je podupirač u vijolini, takozvani glasni stubac. On postoji iz jedne okrugle šipčice od 5—6 sm dužine, koja je na njenim vrhovima zaokrugljena i dve okrugle pločice *l* i *m*, koje su na vrhovima podupirača sa po jednom čivijicom tako sa stavljenе, da se mogo talasati. Taj podupirač uspravno namešten ima ova svojstva: on se ne može kao jedan običan podupirač na ivicu da stavi, nego stajao on pravo ili krivo, mora uvek u oba slučaja sa celom svojom gornjom i donjom pljošimicom pločice, na zaklopac i dno vijoline tačno da leži i treperenje zaklopa na dno vijoline u potpunoj meri i zahtevu, da prenosi. Taj još i danas (više od 350 god.) upotrebljujući prosti podupirač mnogo je štete i ljutnje naneo. Malo hotimično ili nehotimično pomeranje stavlja ga na ivicu. Zbog toga se bobija nezdrav glas, poklopac violine dobija uvek zbog te oštre ivice opasnu povredu, koja se svršava takozvanom podupiračevom prskotinom. Ta prskotina donosi sobom vrlo često takozvanu podlogu, jednu vrlo skupocenu opravku. Je li jedared jedna stara skupocena vijolina postavljana, onda je ona izgubila za znalca violine gotovo svu



njenu vrednost Drveni vrtnjevi a i b, koji su u dugmetov trupac namešteni, služe da zavijanjem izvrše pritisak na gredice c i d, a gredice c i d taj pritisak na zaklopac vijoline prenese i tako možemo telo vijoline po volji i potrebi zatezati i u potrebne ga odnose sa žicama dovesti. Postojeća veza sa svilenim koncem izmedju gredica e i d i e, f, služi za to da se zatez tela može po potrebi i iznutra regulirati i dati mu kontra zatez, koji će vršiti veći pritisak na podupirač a kroz njega na dno violine. Okretanjem vrtnjeva a, b i c, h može se zatez tela vršiti spolja i iznutra i tako pritisak žica dovesti u zahtevane odnose, jedno prema drugome, te tako izvesti nameravano poboljšanje glasa

#### PATENTNI ZAHTEVI:

1. Naprava na instrumentima sa žicama za poboljšanje glasa naznačena time, da telo jednog instrumenta može stalno u zategnutom stanju držano da bude i njegov zatez pomoću naprave, da može po volji i zahtevu reguliran da bude

2. Naprava po patentnom zahtevu pod 1 i 2 naznačena time, da ima najmanje jedan regulirajući organ, pomoću koga može da se reguliše zatez tela spolja

3. Naprava po patentnom zahtevu pod 1 i 2, naznačena time, da ima najmanje jedan regulirajući organ pomoću koga zatez tela može biti iznutra reguliran.

4. Naprava po patentnim zahtevima pod 1, 2 i 3 naznačena time, da regulirajućim organima pomoću kojih zatez tela spolja može biti i iznutra reguliran

5. Naprava po patentnom zahtevu pod 1,

naznačena basovom gredom na kojoj reguliranje zateza tela može da se vrši pomoću jednog regulirajućeg organa

6. Naprava po patentnom zahtevu pod 1, naznačena diskantnom gredom na kojoj reguliranje zateza tela može da se vrši pomoću jednog regulirajućeg organa.

7. Naprava po patentnim zahtevima pod 1, 5 i 6 naznačena time, što ima jednu basovu i jednu diskantovu gredu na kojoj reguliranje zateza tela može da se vrši pomoću regulirajućih organa

8. Naprava po zahtevu 7, naznačena time, da su basova i diskantova gredica u vidu pištolja.

9. Naprava po zahtevu 8, na gudećim instrumentima, naznačena time, da se basova greda pruža od dugmetovog trupa, pa nešto preko ležišta konjića, a diskantova greda isto tako, samo ne do ležišta konjića.

10. Naprava po zahtevu 9, naznačena time, da je diskantova greda spojena samo na njenim krajevima sa zaklopcem vijoline, a u njenoj sredini ima slobodan prostor, koji poklopac ne dodiruje

11. Naprava po zahtevu 10, naznačena sa dva vrtnja za reguliranje, umeštena u dugmetov trupac, pomoću kojih se na basovu i diskantovu gredu vrši pritisak za reguliranje zateza tela

12. Naprava po zahtevu 7, naznačena time, da se ispod basove i diskantove gredice nalaze dve zajedno paralelno iduće gredice, koje polaze od dugmetovog pa do vratovog trupa i da izmedju te dve gredice, s jedne strane basove i diskantove gredice s druge strane postoji jedna regulirajuća veza

13. Naprava po svima ranijim patentnim zahtevima naznačena podupiračem sa zglavkovima,





